

Asia: VM037:00/2016

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida maakunnalle nyt siirrettäviksi ehdotettavia tehtäviä tehtäväaloittain: kattavatko ehdotukset kaikki tehtäväalan tehtävät, jotka pitäisi siirtää? (1. MAKU II yleisperustelut luvut 2.3- 2.3.21)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Ei

Terveystensuojelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (HE 2.3.1)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maatalous ja maaseudun kehittäminen (HE 2.3.2)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (HE 2.3.3)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Kalatalous ja vesitalous (HE 2.3.4)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Aluekehittämismääräysten eräät tehtävät (HE 2.3.5)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu (HE 2.3.6)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus (HE 2.3.7)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen (HE 2.3.8)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito (HE 2.3.9)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maastoliikenneläin yleinen valvonta ja erityislupien myöntäminen liikuntarajoitteisille (HE 2.3.10)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät (HE 2.3.11)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät (HE 2.3.12)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä turvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta (HE 2.3.13)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu (HE 2.3.14)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen (HE 2.3.15)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Alueelliset romaniiasiain neuvottelukuntia ja romaniasioita koskevat tehtävät (HE 2.3.16)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen (HE 2.3.17)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Saariston liikenteen suunnittelu ja järjestäminen (HE 2.3.19)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnissa siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen

järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen (HE 2.3.20)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maakunnan muut tehtävät (HE 2.3.21)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Muut huomiot maakunnille siirtyvien tehtäväalojen osalta

Muut mahdolliset huomionne tehtäväaloista

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä sitä koskevia yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Valtion lupa - ja valvontaviraston asema ja tehtävät (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaatio (5 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Valtion lupa- ja valvontaviraston johtaminen (6-9 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjaus (10-13 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Sosiaali- ja terveysalan tehtävistä vastaavaa toimialaa koskevat erityissäännökset (14-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Eräiden ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa (20-23 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (24-32 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevat yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 3 Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastosta annettua lakiehdotusta (3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 4.

Ei

Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommenttinne lakiehdotuksesta. (Pyydämme viittaamaan pykälään/pykäliin, joita kommentoitte.)

-

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lakiehdotuksen yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 4. Tässä voit kommentoida hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (6. Voimaannpanolaki): Muutos- ja korjausehdotuksia voimaannpanolain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 4? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 5.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Tehtäviä ja toimivaltaa koskevat säännökset (4-7 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 3 Henkilöstöä koskevat säännökset (8-10 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Omaisuusjärjestelyt (11-26 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Erinäiset säännökset (27-34 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Kohta 5. Tässä voit kommentoida hallituksen esityksen sisältämiä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan maakuntauudistuksen edellyttämät

tehtävänsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoilla: Muutos- ja korjaus ehdotuksia esitysluonnoksen pykäliin (4. MAKU II lakiehdotukset) ja yksityiskohtaisiin perusteluihin (5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut).

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 5? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 6.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.1 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Oikeusministeriö, 32 lakiehdotusta, luku 2.2 (lakiehdotukset 1-32)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sisäministeriö, 6 lakiehdotusta, luku 1.1 (lakiehdotukset 1-3) ja luku 2.3 (lakiehdotukset 1-3)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.4 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Valtiovarainministeriö, 20 lakiehdotusta, luku 1.2 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.5 (lakiehdotukset 1-12)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 2.6 (lakiehdotukset 1-14)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 72 lakiehdotusta, luku 1.3 (lakiehdotukset 1-72)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Yleiset kommentit

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta toteaa, että valvontaviranomaisuus on määritelty eri ympäristöterveydenhuoltoa koskeissa laeissa eri tavoin. Terveystensuojelulain muutosesityksen 7 §:ssä on todettu, että maakunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Elintarvikelaissa (6 §) todetaan, että tässä laissa tarkoitetaan valvontaviranomaisella tämän lain mukaisista valvontatehtävistä huolehtivia valtion viranomaisia ja maakuntaa. Toisaalta elintarvikelain muutosluonnoksessa ehdotetaan poistettavaksi lain 32 §:ssä oleva maininta elintarvikevalvontaa hoitavasta monijäsenisestä toimielimestä. Maakuntalakiluonnoksen 79 §:n lähtökohtana on, että toimivalta oikeusharkintaisissa asioissa siirrettäisiin viranhaltijatasolle. Perustelumuistion mukaan hallinnollisen pakon käyttämistä tarkoittavissa asioissa toimivaltaisesta viranomaisesta säädetään asianomaisessa erityislainsäädännössä. Ympäristöterveyslautakunta pitää perusteltuna, että lainsäädännössä olisi yhteinen analogia viranomaisen määrittelyssä kaikille maakuntaan siirtyville tehtäville. Lautakunta pitää monijäsenisen toimielimen säilyttämistä kannatettavana ratkaisuna. Toimielimessä pitäisi olla edustus alueittain. Lautakunta kiinnittää samalla huomiota, että sivutuotelaista, eläinsuojelulaista ja eläintautilaista on unohdettu viranomaisen pätevyysvaatimus, mikä on myös erityisesti kansalaisen oikeusturvan kannalta erittäin huono asia. Jäljempänä yksityiskohtaisemmin eritellyn perusteella toimivaltaisen viranomaisen tulee ilmetä yksiselitteisesti laista – kysymys on perustuslaillinen, ja kansalaisen tulee asuinpaikasta riippumatta ymmärtää, miten asiat Suomessa hoituvat. Delegointi on välivaihe, joka voi aiheuttaa myös epäselvyyttä toimivallassa ja päätöksenteossa. Mikäli pätevyysvaatimukset sivuutetaan ao. lainsäädännöissä, ollaan norminpurussa menossa täysin väärään suuntaan.

Maa- ja metsätalousministeriö

29 Laki eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta

44 § Maakunta

Lakiluonnoksen mukaan maakunta huolehtii sivutuotelain mukaisista tehtävistä. Tehtäviä hoitava viranomainen eli maakunnan eläinlääkäri olisi hyvä mainita nykyllä lainsäädännön mukaisesti suoraan sivutuotelain mukaisena viranomaisena, koska merkittävä osa sivutuotevalvonnan tehtävistä vaatii virkaeläinlääkäriä.

31 Laki eläinsuojelulain muuttamisesta

35 § Maakunta ja 36 § poliisi

Lakiluonnoksen mukaan maakunta huolehtii eläinsuojelulain mukaisista tehtävistä. Luonnoksesta puuttuu kuvaus toimivallan siirrosta maakunnalta viranhaltijoille ja eläinsuojeluvalvonnan henkilöstöä koskevat pätevyysvaatimukset. Lakiehdotus on erittäin ongelmallinen tulevan maakunnan eläinsuojeluvalvonnan viranhaltijoiden osalta. Eläinsuojeluvalvonta on vaativaa asiantuntijatyötä, jossa tarvitaan vahvaa eläinlääketieteellistä ja juridista osaamista.

Eläinsuojeluvalvontaa tekevä eläinlääkäri joutuu usein työskentelemään yksityishenkilön kotirauhan piirissä, tekemään päätöksiä eläinten hoidon järjestämisestä tarvittaessa myös muualla ja viimeisenä keinona eläinten lopettamisesta. Valvova eläinlääkäri käyttää työssään huomattavaa julkista valtaa, joka tuotantotiloilla kohdistuu suoraan eläinten omistajan elinkeinoon. Eläinsuojeluvalvonnassa puututaan pe-rustuslaillisiin oikeuksiin kotirauhan ja omaisuudensuojan osalta, jolloin toimivaltaisen viranomaisen on jatkossakin oltava sekä eläinten hyvinvoinnin että eläinsuojelulainsäädännön asiantuntija. Käytännössä riittävä koulutus ja osaaminen eläinsuojelutehtävien asianmukaiseen hoitamiseen on ainoastaan eläinlääkäriin koulutuksen saaneilla, eläinsuojeluvalvontaan perehtyneillä henkilöillä. Tästä syystä olisi syytä lakitasolla edellyttää, että eläinsuojeluvalvontaan viranhaltijat, joille eläinsuojelulain mukaista toimivaltaa siirretään, ovat pääsääntöisesti maakuntaan virkasuhteessa olevia eläinlääkäreitä. Tämän vaatimuksen tulisi koskea muitakin tehtäviä kuin 4 momentissa mainittuja. Näin voidaan parhaiten varmistaa, että eläinsuojelullisiin epäkohtiin puututaan tarvittaessa ja että toisaalta eläinten omistajien oikeusturvaa ei vaaranneta ylimitoitettulla eläinsuojelulain soveltamisella. Samalla maakunta varmistaa riittävän ja kustannustehokkaan resurssin lainsäädännössä edellytettyyn eläinsuojelupäivystykseen. Poliisin velvollisuus ja toimivalta on syytä säilyttää ao. lainsäädännössä.

Uutena tehtävänä maakunnalle tulisi velvollisuus järjestää eläinsuojeluvalvonta kiireellisiä tehtäviä varten myös virka-ajan ulkopuolella. Maakunnallinen eläinlääkäripäivystys, eläintautipäivystys ja eläinsuojelupäivystys on mahdollista hoitaa maakunnassa yhtenä kokonaisuutena. Päivystyksen yhdistäminen muihin eläinlääkäriin virkatehtäviin on kustannustehokas tapa ratkaista ammattitaitoinen päivystys erityisesti Lapin kaltaisessa pitkien etäisyyksien harvaan asutussa maakunnassa. Järjestely vaatii kuitenkin valtakunnallista koordinoitua ja tukea keskusviranomaiselta.

50 § Virka-apu

Luonnoksen mukaan poliisin on tarvittaessa annettava virka-apua valvontaviranomaisille sekä eläinsuojeluvalvojalle tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuksen valvonnassa, jos heitä estetään suorittamasta valvontatehtäväänsä ja esteen poistaminen edellyttää poliisin toimivaltuuksien käyttöä.

Lautakunta esittää lisättäväksi viimeisen lauseen perään ”ja milloin poliisin virka-apu on muuten tarkoituksenmukaista”. Tällainen tilanne voi tulla esiin esimerkiksi maantiellä louk-kaantuneen luonnoneläimen lopetuksessa ampumalla, ilman että paikalla tarvitaan virka-

eläinlääkäriä. Poliisi voisi halutessaan delegoida tällaisen tehtävän esim. riistanhoitoyhdistykselle tai metsästysseuralle.

37 Laki eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä

11 §

Ympäristöterveyslautakunta pitää erittäin hyvänä asiana § 11 kirjausta siitä, että maakunta voi tuottaa eläinlääkäripalveluita yhtiöittämisvelvoitteen sitä estämättä vaikka toimisi kilpailutilanteessa. Tämä mahdollisuus poiketa yhtiöittämisvelvoitteesta on ainoa järkevä ja kustannustehokas tapa järjestää lakisääteiset eläinlääkäripalvelut, ympärivuorokautinen päivystys

kaikille eläinlajeille, lihan tarkastus ja viranomaisvalvontatehtävät toimivasti ja kustannustehokkaasti Lapin kaltaisessa harvaan asutussa, pitkien etäisyyksien maakunnassa.

Pykälässä käytetty määritelmä ”alue” on kuitenkin tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi tarpeen määrittää tarkemmin. Nykytulkinnoissa alueella tarkoitetaan olemassa olevia yhteistoiminta-alueita ja Evira määrittelee eläinlääkäripalveluiden saatavuustavoitteet. Mikäli alue laajenee tarkoittamaan maakuntaa, tulemme olemaan ongelmissa palvelujen järjestämisessä Lapissa ja myös muualla Suomessa.

Lisäksi lautakunta toteaa, että § 11 mukaan yhtiöittämisvelvoite voidaan välttää, mikäli toiminnasta peritään § 21 mukaisia klinikkamaksuja ja toisaalta toimintaan ei sovelleta

§ 22 mukaisia subventioita. Lainsäädännössä on syytä selventää, koskeeko subventioiden poistaminen pieneläinten peruseläinlääkintää vai tuotantoeläimiä. Jos lainsäätäjän tavoite on pitää tuotantoeläinten kaikki palvelut peruseläinlääkintä mukaan lukien lakisääteisinä ja turvata kiireellinen eläinlääkäripalvelu hyötyeläintiloille, on kirjaus subventioiden poistamisesta erittäin ongelmallinen ambulatorisessa praktiikassa Lapin kaltaisessa valtavien etäisyyksien maakunnassa, sekä eläinsuojelullisista syistä että rinnasteisesti tuotantotilojen nykyisestä taloustilanteesta johtuen.

Pykälän 2 mom. mukaan maakunnan on lisäksi järjestettävä eläinlääkärin käynnin eläintenpitopaikassa arkipäivisin virka-aikana mahdollistava peruseläinlääkäripalvelu alueellaan pidettäviä hyötyeläimiä varten. Ympäristöterveyslautakunta haluaa huomauttaa, että Lapin (ja Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan) maakunnalle ominainen elinkeino on poronhoito, ja poronhoidon toiminnassa on erityispiirteitä. Poronhoitoon liittyvä peruseläinlääkintä ei ole aina olosuhteista johtuen sovitettavissa virka-aikaan, ja lähtökohtana tulisi olla palvelun tarjonta paliskunnille poroerotuksiin myös normaali virka-ajan ulkopuolella. Tämä on myös eläinsuojelullisesti tärkeää, jotta puolivillin kotieläimen aidoissa seisottaminen ei turhaan pitkittyisi.

Vaihtoehtoisesti lain perusteluissa voitaisiin eläinsuojelusyistä tulkita eläinlääkärin läsnäolo erotuksissa lain 13 §:n mukaiseksi kiireelliseksi eläinlääkäriavuksi.

38 Laki eläinlääkäriammatin harjoittamisesta

43 §

Luonnoksen mukaan laillistettu eläinlääkäri saadaan nimittää sellaiseen maakunnan eläinlääkärin virkaan, johon kuuluu elintarvikevalvontaan taikka eläinten terveyden tai hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tehtäviä, vain, jos henkilöllä on Elintarviketurvallisuusviraston myöntämä todistus siitä, että hän on tutustunut viraston hyväksymällä tavalla Suomen kyseisen alan lainsäädäntöön.

Lautakunta pitää ristiriitaisena toisaalta edellä lausunnossa mainittua eläinsuojelu- ja eläintauti- sekä sivutuotelaissa olevaa ao. viranhaltijan pätevyysvaatimuksen puutetta ja kirjausta siitä, että ao. valvontatehtäviä suorittavan eläinlääkärin on osoitettava lainsäädännön tuntemuksensa. Tämä vaatimus ei koske mahdollisia muita ao. tehtäviä suorittavia maakunnan palveluksessa olevia viranhaltijoita?

39 Laki eläintautilain muuttamisesta

85 § Maakunta

Pykälässä 85 annetaan maakunnalle toimivalta eläintautilain mukaiselle vastustamiselle toimialueellaan. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että ne tehtävät, jotka EU-säädösten mukaan kuuluvat virkaeläinlääkärille, suorittaa maakunnan nimeämä virkasuhteessa oleva eläinlääkäri. Pykälän 6 momentissa säädetään, että Elintarviketurvallisuusvirasto voi tarvittaessa määrätä maakunnan palveluksessa olevan eläinlääkärin suorittamaan erikseen määriteltäviä, eläintautilaissa maakunnalle säädettyjä tehtäviä tämän toimialueen ulkopuolella. Maakuntalakiluonnoksen 79 §:n lähtökohtana on, että toimivalta oikeusharkintaisissa asioissa siirrettäisiin viranhaltijatasolle. Eläintautilain mukainen valvonta vaatii viranhaltijalta eläinlääketieteen ja eläintautien tuntemusta. Käytännössä riittävä koulutus ja osaaminen eläintauteihin liittyvien tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen on ainoastaan eläinlääkärin koulutuksen saaneilla, eläintauteihin perehtyneillä henkilöillä. Suomessa on toimiva valmiuseläinlääkärijärjestelmä, joka olisi järjestöä romuttava. Pätevyysvaatimuksen poistaminen lainsäädännöstä voi olla yhteiskunnalliselta kannalta vaikutuksiltaan todella merkittävä, jos esim. akuutti taudinpurkaus sulkee rajat ja Suomen viennin. Tästä syystä olisi syytä lakitasolla edellyttää, että eläintautilain mukaisia tehtäviä hoitavat viranhaltijat, joille eläintautilain mukaista toimivaltaa siirretään, ovat maakuntaan virkasuhteessa olevia eläinlääkäreitä. Tämän vaatimuksen tulisi koskea muitakin tehtäviä kuin 4 ja 6 momentissa mainittuja. Onhan jo 6 momentissakin lähdetty siitä, että Elintarviketurvallisuusvirasto määrää eläintautilain mukaisiin tehtäviin nimenomaan eläinlääkäreitä. Kuten lausunnossa aiemmin eläinsuojelulain osalta todettu, maakunnallinen eläinlääkäripäivystys, eläintautipäivystys ja eläinsuojelupäivystys on mahdollista hoitaa maakunnassa yhtenä kokonaisuutena. Päivystyksen yhdistäminen muihin eläinlääkärin virkatehtäviin on kustannustehokas tapa ratkaista ammattitaitoinen päivystys erityisesti Lapin kaltaisessa pitkien etäisyyksien harvaan asutussa maakunnassa. Järjestely vaatii kuitenkin valtakunnallista koordinaatiota ja tukea keskusviranomaiselta.

55 Laki elintarvikelain muuttamisesta

32 § luonnoksessa ehdotetaan poistettavaksi Elintarvikelaissa (6 §) todetaan, että tässä laissa tarkoitetaan valvontaviranomaisella tämän lain mukaisista valvontatehtävistä huolehtivia valtion viranomaisia ja maakuntaa. Toisaalta elintarvikelain muutosluonnoksessa ehdotetaan poistettavaksi lain 32 §:ssä oleva maininta elintarvikevalvontaa hoitavasta monijäsenisestä toimielimestä. Samaan aikaan lautakunta on säilytetty terveydensuojelulaissa, mikä tekee ympäristöterveydenhuollon keskeisistä laeista keskenään ristiriitaisia. Nykyisen lain § 35 ja siirtymäsäädös § 88 määrittelevät elintarvikevalvontaviranomaisen pätevyyden. Ympäristöterveyslautakunta toteaa, että norminpurku ei voi tarkoittaa valvontaviranomaisen pätevyysvaatimuksen sivuuttamista, ja tästä syystä pitää kannatettavana elintarvikelain § 35 ja siirtymäsäännös § 88 säilytämistä muuttamattomana lainsäädännössä.

43 § Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Lapin aluehallintovirasto on huolehtinut poronlihantarkastuksen järjestämisestä poronhoitoalueen poroteurastamoissa. Käytännössä lihantarkastuksen ovat suorittaneet pääsääntöisesti maakunnan kunnaneläinlääkärit. Poronlihantarkastuksen siirtäminen Lapin maakunnan vastuulle poistaisi

kahden työnantajan loukun, mitä lautakunta pitää hyvänä asiana. Nykyinen järjestelmä, jossa lihentarkastuksesta myös pienteurastamoissa huolehtii Elintarviketurvallisuusvirasto, on samoin perustein osin epätarkoituksenmukainen. Lihentarkastus voitaisiin siirtää myös pienteurastamojen ja riistankäsittelylaitosten osalta maakunnan tehtäväksi, koska käytännössä nykyisinkin suuressa osassa pienteurastamoja ja riistankäsittelylaitoksia lihentarkastuksesta ja laitoksen valvonnasta huolehtii sopimusperusteisesti kunnan tai yhteistoiminta-alueen viranhaltija. Tehtävän siirrolla maakunnalle vältettäisiin byrokraattiset ja epätarkoituksenmukaiset järjestelyt, joissa Elintarviketurvallisuusvirasto käyttäisi tehtäviensä hoitamiseen sopimuksen perusteella maakunnan palveluksessa olevia viranhaltijoita. Lisäksi voitaisiin varmistua nykyistä paremmin siitä, että myös muusta elintarvikelain mukaisesta valvonnasta kuin lihentarkastuksesta näissä laitoksissa huolehditaan riittävästi. Maakunta voisi laitoksen valvonnassa käyttää joustavasti olemassa olevaa henkilökuntaansa.

Liikenne- ja viestintäministeriö, 8 lakiehdotusta, luku 1.4 (lakiehdotukset 1-8)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 28 lakiehdotusta, luku 1.5 (lakiehdotukset 1-2) ja 2.8 (lakiehdotukset 1-26)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 1.6 (lakiehdotukset 1-4) ja luku 2.9 (lakiehdotukset 1-10)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Yleiset kommentit

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta toteaa, että valvontaviranomaisuus on määritelty eri ympäristöterveydenhuoltoa koskevilla laeilla eri tavoin. Terveysuojelulain muutosesityksen 7 §:ssä on to-dettu, että maakunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Elintarvikelaissa (6 §) todetaan, että tässä laissa tarkoitetaan valvontaviranomaisella tämän lain mukaisista valvontatehtävistä huolehtivia valtion viranomaisia ja maakuntaa. Toisaalta elintarvikelain muutosluonnoksessa ehdotetaan poistettavaksi lain 32 §:ssä oleva maininta elintarvikevalvontaa hoitavasta monijäsenisestä toimielimestä. Maakuntalakiluonnoksen 79 §:n lähtökohtana on, että toimivalta oikeusharkintaisissa asioissa siirrettäisiin viranhaltijatasolle. Perustelumuistion mukaan hallinnollisen pakon käyttämistä tarkoittavissa asioissa toimivaltaisesta viranomaisesta säädetään asianomaisessa erityislainsäädännössä. Ympäristöterveyslautakunta pitää perusteltuna, että lainsäädännössä olisi yhteinen analogia viranomaisen määrittelyssä kaikille maakuntaan siirtyville tehtäville. Lautakunta pitää monijäsenisen toimielimen säilyttämistä kannatettavana ratkaisuna. Toimielimessä pitäisi olla edustus alueittain.

1 Laki lääkelain muuttamisesta

54 a-e § Nikotiinivalmisteet

Ympäristöterveyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että lääkelaisissa (54 a-e §) ei ole mainintaa valvontaa tekevän viranhaltijan pätevyydestä. Lääkelakia on tältä osin tarpeen tarkistaa vastaamaan esimerkiksi terveydensuojelulakia.

2 Laki terveydensuojelulain muuttamisesta

7 § Maakunnan terveydensuojeluviranomainen

Ympäristöterveyslautakunta toteaa, että valvontaviranomaisuus on määritelty eri laeissa eri tavoin. Esimerkiksi elintarvikelaissa (6 §) todetaan, että tässä laissa tarkoitetaan valvontaviranomaisella tämän lain mukaisista valvontatehtävistä huolehtivia valtion viranomaisia ja maakuntaa, samalla kun elintarvikelakiluonnoksessa esitetään lautakuntapykälän 32 kumoamista. Terveystoimintalain (7 §) puolestaan todetaan, että maakunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii maakunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (maakunnan terveydensuojeluviranomainen). Ympäristöterveyslautakunta pitää perusteltuna, että viranomaisuus on määritelty kaikissa ympäristöterveydenhuoltoa koskevissa laeissa samalla tavoin. Ympäristöterveyslautakunta toteaa, että lakimuutoksen jatkovalmistelussa tulisi pyrkiä siihen, että ainakin terveysvalvonnan keskeisimpien lakien, terveydensuojelulain ja elintarvikelain, osalta toimivallan siirtoa koskevat säännökset olisivat samanlaiset. Tämä helpottaisi tulevien maakunnallisten ympäristöterveydenhuollon yksiköiden toimintaa.

3 Laki tupakkalain muuttamisesta

Viranhaltijan pätevyys

Ympäristöterveyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tupakkalaissa ei ole mainintaa valvontaa tekevän viranhaltijan pätevyydestä. Tupakkalakia on tältä osin tarpeen tarkistaa vastaamaan esimerkiksi terveydensuojelulakia.

91 § Tupakkalain valvontamaksut

Kiinteään maksuun siirtyminen edesauttaa maakunnissa toimivien toimijoiden tasapuolista kohtelua. Ympäristöterveyslautakunta haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että kiinteä maksu pitäisi voida päättää maakuntakohtaisesti eikä automatisoida sitä 350/500 euroon. Lautakunta tiedostaa lainsäätäjän tavoitteen vähentää myyntipisteiden ja -paikkojen määrää, mutta toteaa, että pitkien

etäisyyksien maakunnassa suuret maksut voivat poistaa paikkakunnan ainoan palveluntarjoajan ja siirtää tupakan myynnin epäekologisesti jopa satojen kilometrien päähän, rohkaisten samalla mm. laittomuuksiin. Tupakanmyynti on Lapin pienissä kylissä ja yrityksissä kaikin puolin kannattamatonta palvelutarjontaa jo nykyisellään.

Ympäristöministeriö, 26 lakiehdotusta, luku 1.7 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.10 (lakiehdotukset 1-18)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Kohta 6. Tässä kohdassa voitte jättää muita lausunnoilla olevaa hallituksen esitystä koskevia uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kommenttejanne, huomioitanne ja näkemyksiänne.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 6? Pakollinen kysymys.

Ei

Ulkoministeriön hallinnonala

-

Oikeusministeriön hallinnonala

-

Sisäministeriön hallinnonala

-

Puolustusministeriön hallinnonala

-

Valtiovarainministeriön hallinnonala

-

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

-

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

-

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

-

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

-

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

-

Ympäristöministeriön hallinnonala

-

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

-

Nurmi Hanna
Pelkosenniemen-Savukosken kttky - Koillis-Lapin
ympäristöterveydenhuolto, ympäristöterveyslautakunta